

خبرایات

من زخم‌های کاری می‌زنم*

جواد طوسی

● **سهراب** پورناظری در کنار علی قمصری، از استعداد‌های جوان عرصه موسیقی در این سال‌ها هستند که با توجه به تغییرات زمانه و سلایق نسل‌های جوان و تنوع‌طلبی آنها در حوزه‌های فرهنگی- هنری، در موسیقی سنتی دستگاهی از نظر ریتم، نوع و ترکیب سازها نوآوری‌هایی به وجود آورده‌اند. همکاری بیوسسته سهراب پورناظری با حمید نعمت‌الله در فیلم‌های «بی‌پولی»، «آرایش غلیظ» و «رگ خواب» و سریال «وضعیت سفید» و استفاده از صدای همایون شجریان در دو فیلم آخر به‌نمایش درآمده از حمید نعمت‌الله، بستر مناسبی برای شکل‌گیری «کنسرت نمایش سسی» بوده که در تکمیل و تحقق این پروژه، نغمه ثمنینی به عنوان نویسنده وعلی‌اصغر دشتی به عنوان کارگردان همکاری و نقش مؤثری داشته‌اند. در کنار تلاش‌های بهروز غریب‌پور و شهرام و حافظ ناظری در پرداختن به شاهنامه حکیم توس، «کنسرت نمایش سسی» اصرار بر این دارد تا با نگاهی نو و امروزی، با داستان‌های زال و رودابه (از منظر عشق و مهرورزی)، رستم و اسفندیار (با محوریت آزادی) و رستم و سهراب (در تقابل عشق و میهن) روبه‌رو شود و در نهایت به پیشنهادی آرمانی در درعین‌حال هشداردهنده برسد. در این بار ترکیبی گذشته، حال و نگرش کلاسیک و مدرن و بیان شهودی و تاویل‌پذیر، با متن و اجزای یک‌دستی سروکار نداریم. در جاهایی بیلا برای محبوس‌شان ناز و کرشمه می‌آید) با حس و نگاه خلاقانه‌ای روبه‌رو نیستیم و قالب اجرایی بیش از حد سبک به نظر می‌آید. همچنین در کنار لحن و بیان تأثیرگذار زال (با بازی بهرام رادان)، بعضی از موفقیت‌های نمایشی او مثل آوزبان شدن به پارچه بلند مشکی و کشیدن خود به بالا - و به‌ویژه - کابرداشتن‌های آهسته و مقطع، بیش از حد تکرار می‌شود و حالت کلیشه‌ای پیدا می‌کند. یا استفاده از یکی از تصنیف‌های فیلم «آرایش غلیظ» و آواز و ترانه‌های فیلم «رگ خواب» و چند ترانه این سال‌های همایون شجریان، در کاری که نقطه مرکزی آن شاهنامه و چند شخصیت اسطوره‌ای و دراماتیک مطرح‌ست، چه توجه منطقی ای دارد؟ هرچقدر این ترانه‌ها را از نظر شنیداری برای حجم انوع تماشاگران جذاب بدانیم و هم‌خوانی کلامی‌ای میان آنها و برخی از وقایع جاری پیدا کنیم، باز استفاده از آثار غیراورجینال به کلیت کار لطمه می‌زند؛ صافا اینکه اشعار و واژگان ترانه «های خردبار» که به این زمانه و فرهنگ جاری آن پهلوس می‌زند، برای چنین متنی مناسب نیست و نمی‌توان آن را نوآوری و تعمد در بیانی کنایه‌آمیز قلمداد کرد. در کنار این ایرادات، مهدی پاکدل (بازیگر نقش رستم) و دلینا آرام، دو ستاره اصلی و پرانعطاف این کار هستند. راوی و دانای کل (با بازی سابر ابر) و رودابه (سحر دولتشاهی) نیز در ایفای نقش خود و - به‌ویژه - استفاده از کلام، موفق هستند؛ اما بدترین گزینه (از نظر چهره، قامت و شیوه اجرا) را باید متوجه بازیگر نقش سهراب بدانیم و این سؤال اساسی مطرح می‌شود که چرا امیرحسین دشتی با این نقیصه کنار آمده است؟

نیم‌ساعت پایانی «کنسرت نمایش سی»، بهترین قسمت آن به‌شمار می‌آید و گروه به‌خوبی می‌توانند در یک همراهی و هم‌سرایای دیدنی کار را به شکل مطلوب به سرانجام برسانند. ذکر یک نکته در خاتمه ضروری به نظر می‌رسد که با وجود استقبال چشمگیر از «کنسرت نمایش سی» (در کنار قیمت‌گذاری طبقاتی درباره ردیف‌های بهتر و جلوتر)، جای مردمی که در فشار اقتصادی این روزها و زندگی پرمشقت‌شان توان و بضاعت تهیه و خرید بلیت را ندارند ولی اهل فرهنگ هستند، کجاست؟ آیا در این برنامه‌ها عدالت فرهنگی درست تعریف می‌شود و به اجرا درمی‌آید؟

●**جمله‌ای از متن نمایش**

جاریچ

به مناسبت «روز ملی سینما»

بلیت نیم‌بها می‌شود

● **گروه هنر**؛ سخنگوی شورای صنفی نمایش اعلام کرد که به مناسبت روز ملی سینما، بلیت‌های تمام سینماهای کشور از ۱۹ شهریور تا پایان هفته دفاع مقدس (هفتم مهرماه) نیم‌بها می‌شود. غلامرضا فرجی، سخنگوی شورا، به ایسنا گفت: «مقرر شده به مناسبت روز ملی سینما، حدود ۲۰ روز، بهای بلیت سینماهای سراسر کشور تا پایان هفته دفاع مقدس به‌صورت نیم‌بها باشد.»

نعیمی؛ دبیر جشنواره نوشتار سینما

● **گروه هنر**؛ پنجمین جشنواره نوشتار سینمای ایران با دبیری اصغر نعیمی، روزنامه‌نگار، نویسنده، منتقد و کارگردان سینمای ایران، برگزار می‌شود. این جشنواره که به «جشن خبرنگاران و روزنامه‌نگاران سینمایی» نیز معروف است، با هدف تحلیل از گزارشگران، خبرنگاران، مترجمان، نویسندگان و منتقدان برتر سینمایی و شناخت استعداد‌های نو... برگزار می‌شود.

بهناز شیریانی؛ به گمان بسیاری از اهالی سینما، باگذشت سال‌ها از عمر جشنواره فیلم فجر، نیاز است روی برخی مقررات جشنواره بازنگری صورت گیرد و مهم‌تر از آن کاهش برخی جوایز در جشنواره است؛ اتفاقی که قطعا تصمیم‌گیری در مورد آن به همین سادگی نیست و در ماه‌های باقی‌مانده به جشنواره باید دید آیا تصمیمی دراین‌باره گرفته خواهد شد یا خیر؟ متوجه‌شاهسواری، مدیرعامل خانه سینما، نیز در جلسه مطبوعاتی جشن خانه سینما درباره احتمال حذف برخی جوایز در جشنواره فجر و اینکه آیا خانه سینما به‌عنوان یک نهاد صنفی دراین‌باره اظهارنظر خاصی دارد، گفت: «این موضوع به من اطلاع داده نشده، اما از نظر من جشنواره فجر نیازمند یک جلسه آسیب‌شناسی است، چراکه این جشنواره در طول ۳۵ دوره برگزاری خود خدمات گرانبهایی را در سینما انجام داده است، اما فکر می‌کنم مثل هر پدیده‌ای که به این سن‌وسال می‌رسد، به یک بررسی و بازنگری نیاز دارد.» به همین بهانه با فریدون جیرانی گفت‌وگویی کوتاه کردیم.

آقای جیرانی! صحبت از حذف جوایز فنی از جشنواره فیلم فجر و کم‌شدن تعداد سیرمخ‌ها مدتی است جدی‌تر از سابق مطرح می‌شود و به نظر می‌رسد این قرینه‌سازی جشنواره به شکل آکادمی، جدی دنبال می‌شود. نگاه شما نسبت به این تغییرات چیست؟

البته تا‌به‌حال چیزی صد‌درصد نشده است. نظری هست مبنی‌بر اینکه جوایز فنی از جشنواره فیلم فجر حذف شود و به‌این‌ترتیب جشنواره فیلم فجر شبیه جشنواره‌های جهانی خواهد شد، چراکه هیچ جشنواره‌ای در جهان منهای اسکار که جشنواره نیست و بیشتر یک مراسم است، جایزه فنی اهدا نمی‌کند. حقیقت این است که تشخیص جایزه فنی مشکل و سخت است. سال‌ها پیش آقای اسکروپور، زمانی که دبیر جشنواره فیلم فجر بود، طرحی را مطرح و اجرا کرد.

اشتباهی که روز گذشته در معرفی

نامزدهای «نوزدهمین جشن خانه

سینما» از سوی روابطعمومی

«فرانک آر تا آن منتشر شد، پیش از این

مسوق به‌سایه بوده است.

بعد از اعلام اسامی نامزدهای نوزدهمین جشن خانه سینما که اتفاقا بنابر خود این‌نامه نوزدهمین جشن خانه سینما به طور رسمی یک تخلف محسوب می‌شود، ظاهرا نه‌تنها این‌بار گریبان آکادمی خانه سینما را گرفت، بلکه پیش از این چنین اشتباهی در معرفی نامزدهای جشنواره فیلم فجر هم تکرار شده بود. بنا بر متن آیین‌نامه داخلی، «شاخه تهیه‌کنندگان باید ظرف مدت ۴۸ ساعت پس از مشخص شدن کل نامزدها، فیلمی را به‌عنوان نامزد بهترین فیلم معرفی کند که الزاما در شاخه بهترین کارگردانی یا فیلم‌نامه، و نیز دست‌کم در دو شاخه فیلم، فیلم‌برداري، بازیگری و تدوین نامزد شده باشد». فیلم‌هایی که کارگردانی یا فیلم‌نامه درخشانی دارند، قطعا واجد نامزدشدن در بخش بهترین فیلم هستند. ظاهرا چنین

هنر

گفت‌وگو با فریدون جیرانی

نباید سلیقه را وارد مدیریت جشنواره‌ها کرد

عکس، ریفوق رستمی، شرق

می‌شود، اتفاق بهتری خواهد افتاد....

به نظر هم حذف شد. به نظر من این اتفاق ایده جالب و خوبی بود، اما دقیقا همان زمان که این طرح اجرا شد، مخالفان زیادی داشت و بلافاصله که دبیر جشنواره تغییر کرد، باز همه چیز به روال سابق بازگشت و جوایز فنی بار دیگر

به جشنواره فیلم فجر بازگشتند. مقصودم این است که یک‌بار حذف جوایز برخی از رشته‌ها در جشنواره فجر تجربه شد و مخالفان این طرح زیاد بودند و بلافاصله بعد از آن همه‌چیز به روال قبل بازگشت. شاید این‌بار کاهش جوایز جشنواره فیلم فجر مخالفان کمتری نسبت به قبل داشته باشد. در همین مدت گفت‌وگوهای مختلفی از اشخاصی که مخالف این طرح بودند خواندم و حس می‌کنم هنوز هم هستند کسانی که مخالف جدی با کاهش جوایز جشنواره فیلم فجر دارند.

با بهرحال این بحث هم مطرح است که با کاهش سیرمخ‌های جشنواره فیلم فجر و تزریق این جوایز به جشن خانه سینما که به شکل آکادمی برگزار

اما مخالفان نظر دیگری دارند که به‌رحال جوایز در جشنواره فیلم فجر ویژگی دیگری دارد. این اختلافات وجود دارد یا حتی برخی معتقدند جشنواره فیلم فجر اعتبار گذشته‌اش را ندارد و بیشتر باید به‌جای جشنواره از واژه جشن برای آن استفاده کرد. در این شرایط تصور می‌کنم کاری که آقای اسکروپور سالیان قبل در جشنواره فیلم فجر انجام داد درست بود و اگر ادامه پیدا می‌کرد به قول معروف دیگر جا افتاده بود و شاید اعتراضی به این شکل دیگر وجود نداشت.

البته شاید تغییر مدیریت جشنواره فیلم فجر باعث شده تا توان مقررات خاصی برای جشنواره وضع کرد....

بله البته در همه‌جای دنیا هم می‌بینیم که مدیریت جشنواره‌ها تغییر نمی‌کند، مدیریت‌ها ثابت است و با دولت‌های جدید هماهنگ می‌شوند. نکته اینجاست که در جشنواره‌ای مثل فجر، مدام مدیریت‌ها تغییر کرده است و شاید ثابت‌ترین مدیر ما آقای بهشتی بود و اگر نگاه کنید عمر مدیریت‌ها دو یا سه سال بوده است. به‌رحال در این شرایط مدیریت‌کردن سخت می‌شود و نباید سلیقه را وارد حوزه مدیریت جشنواره‌ها کرد. زمانی که بخش فیلم‌اولی‌ها از جشنواره فیلم فجر حذف شد، مدتی بعد گفت‌وگویی انجام شد و دبیر جشنواره بابت حذف این بخش پشیمان بود. تا زمانی که مدیریت در حوزه فرهنگ ثابت نشد، روال همین است که می‌بینیم.

آ فکر می‌کنید شکل برگزاری جشن خانه سینما به شیوه آکادمی، به همان شکلی که باید در حال انجام است؟

جشن اسمال خانه سینما بیشتر شکل آکادمی پیدا کرده است. گروهی انتخاب شده‌اند که رای می‌دهند و مثل سابق نیست که از صنف انتخاب شوند. این گروه امسال به شکل آکادمی رای می‌دهند و نتیجه آنرا جمع‌بندی می‌شود. درواقع جشن اسمال بیشتر آریه اسکار است و باید نتیجه را دید و نظر قطعی داد.

تکرار یک اشتباه

نگاهی هم منطقی به نظر می‌رسد. مگر می‌شود فیلمی از کارگردانی و فیلم‌نامه خوبی برخوردار باشد و فیلم بدی باشد! به‌رحال کسانی که به زبان سینما مسلط باشند، وقتی به مفهوم کارگردانی و چگونگی نگارش فیلم‌نامه رجوع می‌کنند به‌راحتی پاسخ خود را دریافت می‌کنند. اما وقتی نگاهی به فهرست نامزدهای معرفی شده می‌اندازیم، با رویکرد متفاوتی مواجه می‌شویم. طبق فهرست منتشرشده با چنین نتایجی روبه‌رو شدیم: «بهترین فیلم‌نامه: پیمان قاسم‌خانی (خوب، بد، جلف)، مهران کاشانی (دختر)، معصومه بیات (رگ خواب)، اصغر فرهادی (فروشنده) و سهیل بیرقی (من) و نامزدهای بهترین فیلم: برادرم خسرو (سعید ملکان)، دختر (رضا میرکرمی)، رگ خواب (حمید نعمت‌الله)، فروشنده (اصغر فرهادی)، لاتوری (رضا درمیشیان)، ماجرای نیمروز (سیدمحمود رضوی) و نفس (محمدحسین قاسمی)». حال با مقایسه آنها دریافت کردیم که دو فیلم «برادرم خسرو» و «نفس» بدون نامزدی در بخش کارگردانی و فیلم‌نامه نامزد بهترین فیلم شده‌اند که تخلف جشن نوزدهم از آیین‌نامه این جشن و نتیجه سهل‌انگاری دبیر و برگزارکنندگان جشن

روایت «سمانه زندگی‌نژاد» از دلایل ردشدن نمایش در رشت

مشکل از تختخواب بود

حذف کنیم و دوباره فیلم بگیریم و برایشان (شورای نظارت کیلان) بفرستیم.

آخ پاسخ شما چه بود؟

ما هم گفتیم تختخواب قابل حذف‌شدن است، چون این یک سازه مکانیکی است که از دل آن دفتر کار، خانه و ... ایجاد می‌شود و ما روی اینها هم می‌توانیم

اجرا برویم که در نهایت تختخواب هم مسئله‌ساز نشود.

آ اما مشکل در نهایت حل نشد؟

شماگه یکشنبه رابط آقای معجونی گفت که من خودم مستقیم به اداره ارشاد می‌روم و ۱۰ درصد احتمال دارد که مشکل حل شود و با اصلاحیه می‌شود بدون دردسر این کار را عملی کرد. متأسفانه دوشنبه خیر دادند که این ۱۰ درصد امید هم به نتیجه نرسیده و ما کاملا ناامید شدیم.

این نوعی تناقض است که در تهران با تمام سخت‌گیری‌ها و جدیت اثری مجوز می‌گیرد، اما همان کار در شهرستان رد می‌شود. دراین‌باره چه نظری دارید؟

قضیه یک‌بام‌دو‌هواست؛ یا ما واقعا در تهران خیلی آونگار د شده‌ایم و خودمان بی‌خیریم یا اینکه

سال یازدهم • شماره ۲۹۵۵ • روزنامه شرق

زیر آسمان فیزوهای

حراج تابلوی «محبوبی» به نفع بنیاد دکتر مجتهدی

● **گروه هنر**؛ حراج تابلویی از حسین محجوبی، نقاش پیش‌کسوت، برای ساخت مجتمع فرهنگی و هنری بنیاد محمدعلی مجتهدی در شهر لاهجان، پنجشنبه ۱۶ شهریور ساعت پنج عصر در گالری چهار برگزار می‌شود. حسین محجوبی که این روزها نمایشگاه «اسب‌ها و درخت‌ها» را در گالری تازه‌تأسیس «چهار» افتتاح کرده، از حراج یکی از آثارش به نفع بنیاد زنده‌یاد دکتر محمدعلی مجتهدی، پایه‌گذار دبیرستان البرز خیر داد. در نمایشگاه «اسب‌ها و درخت‌ها»، از این هنرمند ۳۶ اثر در ابعاد مختلف به نمایش درآمد. آثاری که بازه زمانی دهه ۵۰ تا امروز را دربر می‌گیرند. این نمایشگاه تا ۳۱ شهریور در گالری چهار به نشانی تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به سیدخندان، کوچه اشراقی، پلاک ۴ دایر خواهد بود. حسین محجوبی، زاده سال ۱۳۰۹ در لاهیجان است. او سال ۱۳۲۹ بر اثر یک اتفاق، به کمک دکتر محمدعلی مجتهدی، برای ادامه تحصیل به دبیرستان البرز تهران رفت و سپس در سال ۱۳۳۸ در رشته معماری فضای سبز، از دانشکده هنرهای زیبا فارغ‌التحصیل شد. از آن سال‌ها، علاوه بر نقاشی و نقاشیخط در عرصه معماری و پارک‌سازی و فضای سبز فعالیت داشته و بیش از نیم‌قرن در عالم هنر گام برداشته است و حاصل آن شرکت در ده‌ها نمایشگاه جمعی و اختصاصی همراه با نقاشان ایران و جهان بوده است. محجوبی و آثار نقاشی او، به‌ویژه درخت‌ها و اسب‌هایش، در ایران و جهان شناخته‌شده هستند. از کارهای ماندگار او در زمینه رشته تحصیلی‌اش، طراحی پارک ساعی تهران در سال ۱۳۴۲ و نظارت بر اجرای ساخت پارک‌های ملت و نیاوران در سال‌های بعد بوده است.

بزرگداشت ابراهیم‌زاده، عیاری و عزیزاده در جشن خانه سینما

● **گروه هنر**؛ مراسم بزرگداشت سیروس ابراهیم‌زاده، کانونش عیاری و حسین عزیزاده در نوزدهمین جشن بزرگ سینمای ایران برگزار می‌شود و جایزه سیف‌الله داد نیز به پاس یک عمر خدمت به فرهنگ و هنر ایران به دکتر محمدحسن خوشنویس اهدا خواهد شد. این مراسم با حضور سینماگران، مسئولان و دست‌اندرکاران فرهنگی و هنری کشورمان بعدازظهر هم‌زمان با روز ملی سینما، یکشنبه، نوزدهم شهریور، رأس ساعت ۱۹:۳۰ در تالار ایوان شمس برگزار می‌شود.

اولین شب کنسرت کیهان کلهر و رامبرانت تریو

● **گروه هنر**؛ دیپروز رامبرانت تریو به تهران آمدند و امروز اولین تجربه اجرای مشترک با کیهان کلهر در تهران را رقم می‌زنند. رامبرانت فرایش (پیانو)، تونی اورواتر (کنترباس) و وینسنت پلژر (سازهای کوبه‌ای) اعضای این گروه هستند که از امروز، به مدت سه شب در تالار وزارت کشور روی صحنه حاضر خواهند شد و کیهان کلهر، نوازنده و آهنگ‌ساز برجسته ایرانی، او همراهی می‌کنند. اعضای گروه رامبرانت در ۱۲ سال گذشته در کنار هم ساز زده‌اند و توانسته‌اند به یکی از اصلی‌ترین گروه‌های جاز در هلند تبدیل شوند. موسیقی آنها غنایی شاد و درعین‌حال حسی قوی ماجراجویی دارد. دست‌مایه اصلی موسیقی آنها، موسیقی جز، موسیقی کلاسیک و موسیقی خاورمیانه است که الهام‌بخش آثار آنهاست و بر اساس قطعات اورجینال در این سبک‌ها، بداهه‌نوازی می‌کنند. علاوه‌براین همواره این گروه به‌عنوان یکی از خلاق‌ترین گروه‌های جاز شناخته می‌شود. در طول سال‌ها، این تریو در بسیاری از فستیوال‌های بزرگ جَز از جمله «بیم‌هوپی»، «نورت سسی جِز»، «الب جِز»، و فستیوال جِز مادرید حضور داشته‌اند.

● **جمع‌بندی‌تان چیست؟**

درواقع دارم فکر می‌کنم که اختلاف سلیقه و ناهماهنگی بین مدیران و کسانی که کار هنری می‌کنند، چقدر به هنرمندان ضربه وارد می‌کند و چرا باید در تهران مجوز بگیریم و در رشت نه.

آ یعنی در تهران پیگیری نکرده‌اید؟

چرا ما با آقای شفیع، مدیر مرکز هنرهای نمایشی، تماس گرفتیم و او قبول رحمت کردند و با مدیرکل گیلان صحبت کردند و به ما گفتند همه‌چیز درست می‌شود، اما نشد و عجیب اینجاست که آنها به مدیرکل هنرهای نمایشی هم پاسخ روشنی ندادند.